

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 434/2019-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. októbra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť Záujmového združenia právnických osôb Asociácia pre arbitráž, Rusovská cesta 3674/15, Bratislava, ■■■■■, ■■■■■, zastúpeného advokátskou kanceláriou SLAVIKATTORNEYS s. r. o., Mlynarovičova 13, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Slavomír Slávik, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 71 Ek 946/2018 zo 4. marca 2019 a uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 71 Ek 946/2018 z 11. apríla 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť Záujmového združenia právnických osôb Asociácia pre arbitráž o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť Zájmového združenia právnických osôb Asociácia pre arbitráž, Rusovská cesta 3674/15, Bratislava, [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 71 Ek 946/2018 zo 4. marca 2019 a uznesením okresného súdu sp. zn. 71 Ek 946/2018 z 11. apríla 2019.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresným súdom je pod sp. zn. 71 Ek 997/2018 vedené exekučné konanie spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „oprávnený“), proti povinnej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], o vymoženie sumy 1096,05 € s príslušenstvom, a to na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku SRSAspA 02562/17 z 5. decembra 2017, ktorý vydal Stály rozhodcovský súd zriadený pri sťažovateľke (ďalej len „rozhodcovský súd“). Okresný súd prípisom z 12. novembra 2018 vyzval rozhodcovský súd na zaslanie rozhodcovského spisu vedeného pod sp. zn. SRSAspA 02562/17.

3. Okresný súd uznesením sp. zn. 71 Ek 946/2018 zo 4. marca 2019 uložil sťažovateľke poriadkovú pokutu v sume 100 €.

4. Okresný súd uznesením sp. zn. 71 Ek 946/2018 z 11. apríla 2019 zamietol sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 71 Ek 946/2018 zo 4. marca 2019.

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukazuje na to, že exekučné konanie je návrhovým konaním s plnou zodpovednosťou navrhovateľa za výsledok konania. Uvedené podľa názoru sťažovateľky znamená, že oprávnený v exekučnom konaní má uniesť bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno k uplatneniu jeho nároku v exekučnom konaní.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje skutočnosťou, že pokiaľ okresný súd považoval za potrebné skúmať obsahové náležitosti a dodržanie formy rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu, mal ho žiadať od oprávneného, ktorý ním taktiež disponoval. Sťažovateľka v súvislosti s uvedeným poukazuje na skutočnosť, že okresný súd v rozpore s princípom proporcionality „zaťažil“ povinnosťou predložiť listinu tretí subjekt, ktorý nie je účastníkom exekučného konania a nenesie procesnú zodpovednosť za jeho výsledok, pričom okresný súd nepoukázal, z akého dôvodu je potrebné predkladať rozhodcovský spis vrátane rozhodcovského rozsudku v listinnej podobe.

7. Sťažovateľka namieta aj absenciu uvedenia skutočností, z ktorých by vyplývalo odôvodnenie uloženia poriadkovej pokuty a odôvodnenie primeranosti jej samotnej výšky. Podľa názoru sťažovateľky je uloženie poriadkovej pokuty v sume 100 € v zjavnom nepomere k predmetu konania, ktorým je vymoženie sumy 1096,05 € s príslušenstvom.

8. *Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálehom takto rozhodol:*

„Okresný súd Banská Bystrica rozhodnutím sp. zn. 71Ek/946/2018 zo dňa 4. februára 2019 správne má byť 4. marca 2019, pozn.) a rovnako tak sp. zn. 71Ek/946/2018 zo dňa 11. apríla 2019 porušil základné právo Záujmového združenia právnických osôb Asociácia pre arbitráž, so sídlom Rusovská cesta 3674/15, 851 01 Bratislava, [REDACTED] na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 71Ek/946/2018 zo dňa 4. marca 2019 a rovnako tak sp. zn. 71Ek/946/2018 zo dňa 11. marca 2019 (správne má byť 11. apríla 2019, pozn.).

Ústavný súd Slovenskej republiky zároveň priznáva Sťažovateľovi právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.“

9. *Sťažovateľka navrhuje aj to, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia okresného súdu sp. zn. 71 Ek 946/2018 zo 4. marca 2019 a uznesenia okresného súdu sp. zn. 71 Ek 946/2018 z 11. apríla 2019, keďže početnosť podobných rozhodnutí ohrozuje výkon činnosti sťažovateľky.*

II.

Relevantná právna úprava

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

16. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v námietke arbitrárnosti postupu okresného súdu pri rozhodovaní o uložení poriadkovej pokuty sťažovateľke, keď podľa jej názoru okresný súd nerešpektoval princíp legality, primeranosti a proporcionality.

17. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti nešpecifikovala konkrétny odsek namietaného čl. 46 ústavy, avšak z obsahu ústavnej sťažnosti jednoznačne vyplynulo, že namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd ustálil predmet tohto konania tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu sp. zn. 71 Ek 946/2018 zo 4. marca 2019

18. Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu sp. zn. 71 Ek 946/2018 zo 4. marca 2019.

19. Z princípu subsidiarity podľa citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) vyplýva, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými ústavnými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého

zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, I. ÚS 311/08).

20. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

21. Sťažovateľka v tomto prípade mala v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) právo domáhať sa ochrany svojich práv v rámci podania sťažnosti okresnému súdu proti uzneseniu okresného súdu vydaného vyšším súdnym úradníkom, ktorý mal preskúmať postup vyššieho súdneho úradníka. Túto možnosť sťažovateľka aj využila, a preto uplatňujúc princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať uznesenie okresného súdu, ktoré vydal vyšší súdny úradník, pretože ten preskúmal sudcu okresného súdu, ktorý rozhodol o sťažnosti sťažovateľky.

22. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci v zmysle § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu sp. zn. 71 Ek 946/2018 z 11. apríla 2019

23. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľky spočíva v námietke, že okresný súd svoje rozhodnutie o uložení poriadkovej pokuty primerane neodôvodnil. Podľa názoru sťažovateľky sa okresný súd obmedzil len na teoretický výklad inštitútu poriadkovej pokuty

bez toho, aby tieto závery premietol aj do konkrétneho skutkového stavu veci a neuviedol, z akého dôvodu je potrebné predložiť rozhodcovský spis a rozhodcovský rozsudok v listinnej podobe.

24. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

25. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08). Zároveň je v súvislosti s namietaným uznesením okresného súdu sp. zn. 71 Ek 946/2018 z 11. apríla 2019 potrebné pripomenúť, že ústavný súd nepredstavuje opravnú inštanciu všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy. Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci všeobecného súdu by bola opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou.

26. Dôvodnosť uloženia pokuty sťažovateľke ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť ani spochybňovať. Ako už bolo načrtnuté, právomoc ústavného súdu nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužíva sa na skúmanie namietanej nesprávnosti,

pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Úlohou ústavného súdu nie je ani náprava prípadných pochybení všeobecných súdov pri vydávaní procesných rozhodnutí. Rozhodovanie o poriadkových pokutách (procesné rozhodnutia) pred všeobecnými súdmi patrí jednoznačne do výlučnej kompetencie všeobecných súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania.

27. Ústavný súd po oboznámení sa s uznesením okresného súdu sp. zn. 71 Ek 946/2018 z 11. apríla 2019 konštatuje, že uzneseniu okresného súdu nie je z ústavnoprávneho hľadiska čo vytknúť. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na jasné, zrozumiteľné a náležité odôvodnenie uznesenia zo strany okresného súdu.

28. Konkrétne k námietke sťažovateľky o neodôvodnení potreby uloženia poriadkovej pokuty okresný súd v bode 7 uznesenia uviedol: *„K námietke zriaďovateľa rozhodcovského súdu o nedostatočnom odôvodnení súd uvádza, že odôvodnenie sťažnosťou napadnutého uznesenia považuje za dostatočné. Nakoľko zriaďovateľ rozhodcovského súdu bol podľa § 189 Civilného sporového poriadku vyzvaný dvakrát na predloženie rozhodcovského spisu, no túto súdom uloženú povinnosť si nesplnil, bolo odôvodnené použitie ustanovenia § 102 ods. 1 písm. a) CSP a uloženie poriadkovej pokuty. Nesplnenie súdom uloženej povinnosti spôsobuje neúmerne predlžovanie konania o návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie, keď bez predloženia požadovaného spisu nemôže exekučný súd splniť svoju povinnosť vyplývajúcu mu z § 53 Exekučného poriadku, teda na základe dostatočne zisteného skutkového stavu posúdiť návrh na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok vydaný rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom, ktorému bola uložená poriadková pokuta.“*

29. K námietke sťažovateľky o neodôvodnení výšky uloženej poriadkovej pokuty okresný súd v bode 8 uznesenia uviedol: *„Pri rozhodovaní o výške poriadkovej pokuty súd prihliadol na závažnosť konania zriaďovateľa rozhodcovského súdu, ktorý svojou nečinnosťou sťažuje postup súdu, ktorý vo veci nemôže z dôvodu jeho pasivity rozhodnúť (či už poveriť súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alebo návrh na vykonanie exekúcie zamietnuť). Výškou pokuty má pôsobiť na zriaďovateľa rozhodcovského súdu, ktorého*

rozsudky sú exekučnými titulmi vo viacerých konaniach vedených exekučným súdom, výchovne, aby do budúca rešpektoval výzvy súdu tak, aby konanie bolo hospodárne a ukončené v primeranej lehote. Uloženie pokuty vo výške 100,00 eur považuje súd vzhľadom na uvedené v danom prípade za primerané aj s prihliadnutím na časté ignorovanie výziev súdu rozhodcovským súdom aj v iných exekučných konaniach (napríklad 71Ek/723/2018; 71Ek/948/2018, 71Ek/992/2018) vedených súdom, v ktorých sú exekučnými titulmi rozhodcovské rozsudky vydané ním zriadeným rozhodcovským súdom.“

30. K sťažovateľkinej námietke o zaŕazení tretieho subjektu, ktorý nie je účastníkom exekučného konania, povinnosťou v rozpore s princípom proporcionality, ústavný súd uvádza, že sťažovateľka je zriaďovateľom rozhodcovského súdu, ktorý primárne disponuje rozhodcovským spisom, a teda aj samotným rozhodcovským rozsudkom, ktorý je v danej veci exekučným titulom. Za týchto okolností nie je rozhodné, komu okresný súd uložil povinnosť predložiť exekučný titul v listinnej podobe, a teda neobstojí námietka sťažovateľky, že okresný súd mal predmetný rozhodcovský rozsudok žiadať od oprávneného v exekučnom konaní, podstatnejšie pre vec je to, že povinnosť splnená nebola, hoci mala a mohla byť. Z pohľadu zákonnej definície poriadkovej pokuty preto s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu nemožno v uznesení okresného súdu vidieť arbitrárnosť či nezákonnosť.

31. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že nie je jeho úlohou prehodnocovať správnosť poriadkového opatrenia všeobecného súdu, a to ani v prípade, ak by s takým rozhodnutím nesúhlasil. Také rozhodnutie by v zásade malo byť nepreskúmateľné nielen nadriadeným súdom, pretože uvedený zákon takúto možnosť výslovne nepripúšťa (čl. 2 ods. 2 ústavy), ale malo by byť vzhľadom na bagateľnú povahu a ústavoprávny rozmer vylúčené aj z prieskumu vecí ústavným súdom. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného zdôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom. Takéto vybočenie, resp. neodôvodnenosť rozhodnutia však ústavný súd v prípade sťažovateľky nevhliadol.

Jej ústavná sťažnosť je v podstate len nesúhlasom s rozhodnutím všeobecného súdu. Z prednesených argumentov nevyplýva nič, čo by posunulo prejednávajú vec do ústavnoprávnej roviny. Z uvedených dôvodov sa ústavnému súdu javí sťažovateľkino tvrdenie o porušení jej základného práva ako zjavne neopodstatnené, o to viac, ak prihliadne na skutočnosť, že celú situáciu primárne vyvolala sama tým, že neuposlúchla príkaz okresného súdu a nesplnila povinnosť ním uloženú (m. m. IV. ÚS 183/2018).

32. Navyše, ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že ak ústavná sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytnutie ústavnoprávnej ochrany sťažovateľovi prichádza do úvahy len v celkom výnimočných prípadoch, v ktorých došlo k porušeniu základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)]. Posudzovaná vec takúto intenzitu zjavne nedosahuje, čo taktiež zakladá dôvod na jej odmietnutie z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (m. m. II. ÚS 297/2013, IV. ÚS 94/2014).

33. Ústavný súd preto konštatuje, že uznesením okresného súdu nedošlo k porušeniu sťažovateľkinho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

34. V závere ústavný súd dodáva, že vzhľadom na to, že odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej obsiahnutými návrhmi vrátane návrhu na odloženie vykonateľnosti uznesení okresného súdu sp. zn. 71 Ek 946/2018 zo 4. marca 2019 a sp. zn. 71 Ek 946/2018 z 11. apríla 2019.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. októbra 2019

Jana B a r i c o v á
predsedníčka senátu